
УДК 355.358:378

Сергій Валентинович СІНКЕВИЧ,
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
загальновійськових дисциплін Національної академії
Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький

Олексій Леонідович ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ,
кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри
прикордонного контролю Національної академії
Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький

НАВЧАЛЬНИЙ ВІДЕОФІЛЬМ ЯК ЗАСІБ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПРИКОРДОННОГО КОНТРОЛЮ

Статтю присвячено методичним аспектам підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників в умовах вищого військового навчального закладу до використання різних технічних засобів прикордонного контролю. Установлено, що ефективним засобом підвищення фахової компетентності військових фахівців з питань використання різних технічних засобів прикордонного контролю є навчальний відеофільм з найбільш складних питань навчального матеріалу.

Ключові слова: використання, майбутні офіцери-прикордонники, навчальний відеофільм, підготовка, технічні засоби прикордонного контролю.

© Сінкевич С. В., Войцехівський О. Л.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Специфіка професійної підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників в умовах вищого військового навчального закладу – Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (далі – НАДПСУ) визначається її випереджальним характером [1]. Вимоги сьогодення покладають на науково-педагогічних працівників НАДПСУ обов'язки щодо якісної підготовки зазначеної категорії військовослужбовців – прикордонник повинен не просто володіти певним набором знань, що визначатимуть його професійну компетентність у цілому, але й вміти виявляти власні помилки і неточності, які можуть бути допущені ним у професійній діяльності. Навчити курсантів не рефлексії – автоматичному (підсвідомому) виконанню певних операцій, пов'язаних з майбутньою оперативно-службовою діяльністю, а свідомим та обдуманим діям на основі отриманих фахових знань, умінь та навичок, на нашу думку, є кінцевою метою діяльності кожного викладача.

Шляхів досягнення визначеної мети є багато, про що йдеться у наукових працях військових педагогів, проте не достатньо уваги приділено створенню самими курсантами навчальних відеофільмів з тем, навчальний матеріал яких потребує детального опрацювання.

Результати аналізу останніх досліджень показують, що науковці досліджували психолого-педагогічні й методичні аспекти підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників (О. Волобуєва, О. Діденко, Д. Іщенко, В. Матвійчук, О. Пономаренко, Є. Потапчук, Ю. Сердюк, О. Торічний та ін.). На можливість застосування відеофіксації практичних дій курсантів на заняттях з військово-спеціальних навчальних дисциплін звертають увагу В. Вичавка та І. Янкович. Проте поза увагою на цей час залишаються наукові підходи до реалізації навчального відеофільму як засобу підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників до використання різних технічних засобів прикордонного контролю.

Метою статті є розкриття алгоритму організації та здійснення зйомки навчального відеофільму як засобу підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників до використання різних технічних засобів прикордонного контролю.

Виклад основного матеріалу дослідження. Представимо коротку характеристику понятійного апарату. Технічні засоби прикордонного контролю призначені для підвищення надійності, якості, оперативності прикордонного контролю, а також їх застосування сприяє частковому вивільненню персоналу, який задіяний у службі [2, с. 9]. До технічних засобів прикордонного контролю належать технічні засоби:

паспортного контролю, які дозволяють фахово перевіряти документи в осіб, які прямують через кордон, виявляти повну та часткову підробку в документах та перевіряти їх за різноманітними обліками; автоматизації прикордонного контролю;

такі, що застосовуються для виявлення порушників законодавства України, схованок, заборонених предметів та матеріалів у транспортних засобах та вантажах, які прямують через кордон;

ті, які забезпечують підтримку режиму у пунктах пропуску;

такі, що застосовують для виявлення зброї, боєприпасів та заборонених предметів і матеріалів (наркотичних, радіаційних речовин); аудіо-, фото-, відеодокументування;

засоби управління службою прикордонних нарядів (радіозв'язок, телефонний зв'язок) [2, с. 12].

У дослідженні використовуємо визначення С. Максимюка, який під “засобами навчання” розуміє той інструментарій, способи застосування якого створюють метод навчання. Засоби можуть бути предметними, практичними, інтелектуальними, емоційними. У навчальному процесі широко застосовуються технічні засоби навчання:

дидактична техніка (кінопроектори, діапроектори, телевізори, відеомагнітофони, електрофони);

аудіовізуальні засоби: екранні посібники статичної проєкції; окремі посібники динамічної проєкції (кінофільми, кінофрагменти, кіно-кільцівки); фотопосібники; відеозаписи; радіо і телевізійні передачі [3].

У наукових публікаціях можна знайти різні трактування поняття “навчальний відеофільм”: система кінематографічних засобів і методів, призначених для їх використання в навчальному процесі (А. Заліська); один із мультимедійний засобів навчання (С. Дерба); ефективний навчальний засіб, що має достатні інформаційно-дидактичні

можливості (В. Назаров). Результати опрацювання різних наукових джерел щодо цього поняття дозволили сформулювати власне визначення. Під “навчальним відеофільмом” розуміємо відзняті з використанням відеознімальної техніки елементи практичних дій курсантів з підготовки та використання різних технічних засобів прикордонного контролю у вигляді належної якості відеофрагментів, які сформовані у логічний ланцюжок та відповідним чином оформлені.

До числа учасників зйомки навчального відеофільму зараховано: “директор картини” – керівник заняття;

“режисери-консультанти на робочих місцях” – помічники керівника заняття;

“оператор та група трансляції результатів зйомки” – техніки лабораторії з відповідними технічними засобами для відеозйомки (інформаційний носій, відеокамера, штатив та ін.) та трансляції відзнятого матеріалу (мультимедійний комплект);

“порушник законодавства з прикордонних питань” – спеціально підготовлений технічний персонал (імітаційна група);

“головний герой (герої)” – курсанти, які виконують завдання щодо підготовки технічних засобів прикордонного контролю до роботи та їх використання за призначенням під керівництвом режисера;

“групи критиків” – усі учасники зйомки, розподілені на групи з метою аналізу порядку та ефективності підготовки технічних засобів прикордонного контролю до роботи та їх використання.

Загальний вигляд алгоритму організації та здійснення зйомки навчального відеофільму як засобу підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників до використання різних технічних засобів прикордонного контролю пропонуємо такий:

організація

розробка нескладної тактичної обстановки (нарощування відбувається через увідні, які отримують герої від режисерів-консультантів);

розробка сценарію (за необхідністю – графічна та описова частина) реалізації тактичної обстановки із зазначенням робочих місць та порядку відпрацювання завдань для усіх учасників зйомки;

особиста підготовка директора картини; інструкторсько-методичне заняття з режисерами-консультантами на робочих місцях, оператором та групою трансляції результатів зйомки (визначається обсяг матеріалу, що потрібно зняти крупним планом, а що – загальним), “порушником законодавства з прикордонних питань”;

здійснення

процес зйомки: розповідь, взірцевий показ та тренування героїв із відеофіксацією відповідно до сценарію;

трансляція відзнятого матеріалу (матеріал розбивається на логічно завершені елементи роботи героїв, зручні для аналізу) та робота груп критиків;

виправлення помилок та неточностей – повторна зйомка визначених елементів;

часткові та загальне підбиття підсумків роботи усіх учасників.

Далі відзняті матеріали компонуються у навчальний відеофільм (за необхідності озвучується та наповнюється пояснювальними надписами – додаються коментарі), який використовується для підготовки курсантів до контрольних заходів та дистанційного навчання зацікавлених категорій військовослужбовців Державної прикордонної служби України.

Висновок. До ефективних засобів підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників з питань використання різних технічних засобів прикордонного контролю зараховано організацію та здійснення зйомки навчального відеофільму. Встановлено, що відеофіксація практичних дій курсантів під час підготовки та використання ними різних технічних засобів прикордонного контролю дозволяє стимулювати майбутніх офіцерів-прикордонників до обдуманих дій в результаті пошуку та аналізу власних помилок.

Перспективами подальших розвідок за визначеним напрямом є опрацювання методичних рекомендацій щодо застосування інших новітніх засобів підготовки фахівців у вищому військовому навчальному закладі.

Список використаних джерел

1. Сінкевич С. В. Застосування евристичного методу навчання – основа випереджального характеру професійної підготовки майбутніх офіце-

рів-прикордонників / С. В. Сінкевич // Збірник наукових праць НАДПСУ. Серія: педагогічні та психологічні науки / [гол. ред. В. В. Райко]. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014. – № 2(71). – С. 141–148.

2. Технічні засоби прикордонного контролю : навчальний посібник / Ю. М. Кузь, С. П. Гетманюк, І. І. Балицький та ін. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014. – 388 с.

3. Максимюк, С. П. Педагогіка : навчальний посібник / С. П. Максимюк. – К. : Кондор, 2009. – 670 с.

Рецензент – кандидат педагогічних наук, доцент Бунєєв Т. В.

Стаття надійшла до редакції 1.12.2015

Синкевич С. В., Войцеховский А. Л. Учебный видеофильм как средство подготовки будущих офицеров-пограничников к использованию различных технических средств пограничного контроля

Статья посвящена методическим аспектам подготовки будущих офицеров-пограничников в условиях высшего военного учебного заведения к использованию различных технических средств пограничного контроля. Установлено, что эффективным средством повышения профессиональной компетентности военных специалистов по вопросам использования различных технических средств пограничного контроля является учебный видеофильм по наиболее сложным вопросам учебного материала.

Ключевые слова: *использование, будущие офицеры-пограничники, учебный видеофильм, подготовка, технические средства пограничного контроля.*

Sinkevich S. V., Voitsekhivskii O. L. Educational video film as a mean of future border guard officers training within the usage of a variety of border control technical means

The article is devoted to methodological aspects of future border guard officers of in a military institution of higher education institution training within the usage of a variety of border control technical means. It has been founded that an effective means of improving the professional competence of military specialists within the usage of a variety of border control techni-

cal means is a training video film on the most complex issues of educational material.

A general view of the organization and implementation of the recording film algorithm as a mean of future border guard officers training within the usage of a variety of border control technical means, it has been offered such stages: 1) the organization – the development of a simple tactical situation (the variation is due to the tasks, which characters get from the director-consultants); development of the script (if necessary – the graphical and narrative) within the tactical situation implementation, indicating the order of carrying out the tasks for everyone involved in recording process; film director personal training, instructor and methodological session with filmmakers and consultants in the workplace, with the operator, results broadcast and survey group (defined by the total amount of material – the close-up and general), with “legislation offender on border issues”; 2) implementation – the process of recording: characteristic, show and training within the scenario; results broadcast (the material is broken down into logically complete work elements, convenient for analysis) and the work of groups of critics; correction of errors – re-recording of certain elements; partial and general debriefing of all participants.

Later on the footage is assembled into the educational video (if necessary voice is filled with explanatory inscriptions – comments is added) to be used for training of cadets for control measures and distance learning of stakeholders categories of servicemen of the State Border Service of Ukraine. For effective forms of future border guard officers training within the usage of various means of border controls the organization and implementation of educational video recording is assigned. It has been fixed that the video recording of the practical actions of the cadets during their variety of technical border control means using allows boosting the future border guard officers to deliberate action by the search and analysis of their own mistakes.

Keywords: *usage, future officers, border guards, training video, training, technical means of border control.*